

Vergaderjaar 2012–2013

31 839

Jeugdzorg

Nr. 309

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juli 2013

Tijdens het algemeen overleg Jeugdzorg van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) op 11 april 2013 (Kamerstuk 31 839, nr. 291), heeft het lid Bergkamp (D66) naar aanleiding van de uitspraken van de heer Gerritsen, Bestuursvoorzitter Bureau Jeugdzorg agglomeratie Amsterdam (BJAA), over het afnemende aantal ondertoezichtstellingen (hierna: ots) en uithuisplaatsingen (hierna: uhp) bij BJAA vragen gesteld aan de Staatssecretaris van VWS. De vraag van lid Bergkamp was om te onderbouwen of in het verleden ots en uhp altijd terecht zijn ingezet en of hier inhoudelijk en onafhankelijk onderzoek naar gedaan is en hoe dit zich verhoudt tot de uitspraken van de heer Gerritsen. Omdat de jeugdbeschermingsmaatregelen tot de portefeuille van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie behoren is deze vraag naar mij doorgeleid.

Om de vraag te beantwoorden of er in het verleden inhoudelijk en onafhankelijk onderzoek is gedaan naar de inzet van kinderbeschermingsmaatregelen, verwijs ik naar het onderzoeksrapport «Gezinsbegeleiding in vrijwillig en gedwongen kader» dat uw Kamer op 13 juli 2010 heeft ontvangen (Kamerstuk 32 015, nr 9). Doel van dit onderzoek was na te gaan of en zo ja in welke mate ots wordt opgelegd en verlengd, waar begeleiding in het vrijwillige kader wellicht ook mogelijk was geweest. Uit dit rapport blijkt dat het beperkt voorkomt dat een kinderbeschermingsmaatregel is ingezet terwijl volstaan had kunnen worden met gezinsbegeleiding in vrijwillig kader¹. Als het voorkwam, ging het met name om de gezinnen die, zoals de onderzoekers dat noemen, «wel willen maar niet kunnen». Daar worden gezinnen mee bedoeld waar ondersteuning langdurig en met enige drang geboden moet worden. De inzet van een maatregel was in deze zaken beargumenteerd en steeds op basis van individuele feiten en omstandigheden door een rechter beoordeeld.

¹ Circa 3% bij het opleggen van een OTS en 10–15% bij het verlengen van een OTS

Naar aanleiding van dit rapport is gekeken naar mogelijke verbeteringen die de inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen kunnen voorkomen, door begeleiding in het vrijwillige kader. Eén van die verbeteringen is de toekomstige aanscherping van de grond van de ots, zoals weergegeven in het wetsvoorstel herziening van maatregelen van kinderbescherming. Dit vraagt van de ketenpartners in de jeugdbescherming een andere afweging. Daarnaast draagt decentralisatie van de jeugdhulp, inclusief de uitvoering van taken op het gebied van jeugdbescherming (en jeugdreclassering), bij aan verbetering van hulp aan kinderen en gezinnen met problemen. Gemeenten zijn door de decentralisatie beter in staat om integraal beleid te ontwikkelen en maatwerk te bieden, afgestemd op de hulpbehoefte van gezinnen en uitgaande van hun mogelijkheden.

De ontwikkelingen bij BJAA en de uitspraken van de heer Gerritsen wil ik dan ook in dit licht plaatsen. BJAA heeft namelijk met het oog op de decentralisatie een nieuwe werkwijze ingevoerd: Generiek Gezinsgericht Werken. Hulpverleners focussen op het hele gezin en motiveren hen eerder hulp te aanvaarden zodat de gezinssituatie niet zo ver uit de hand loopt dat een ots of uhp noodzakelijk is. Ik ondersteun deze ontwikkeling in Amsterdam concreet met de inzet van vliegwielmiddelen. Niet alleen in Amsterdam vindt dit soort innovaties plaats, ook bij de William Schrikker Groep, Bureau Jeugdzorg Haaglanden/Zuid-Holland en Bureau Jeugdzorg Rotterdam vinden zeer grote innovatieve projecten in de jeugdbescherming plaats die ik financier en steun in het kader van Vliegwiel-1. Daarnaast lopen bij alle bureaus jeugdzorg en landelijk werkende instellingen in Nederland kleinere innovatieve projecten die gericht zijn op het terugbrengen van de duur van de OTS. Onder de naam Vliegwiel-2 steun en financier ik deze 18 afzonderlijke projecten. De innovatieve inzet moet onder andere tot een afname van aantallen en duur van ots en uhp leiden. Dat is een goede zaak. Deze ontwikkeling (waaronder de afname van aantallen ots en uhp) betekent echter niet dat de opgelegde maatregelen in het verleden onnodig zijn geweest.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven